

UPPSALA
UNIVERSITET

Professor Gun Heimer

Nationellt centrum för kvinnofrid

National Centre for Knowledge
on Men's Violence against
Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

n.n@nck.uu.se

Organisationsnr:
202100-2932

Dnr. NCK 2020/4

Sveriges Riksdag
Justitiekommittén
100 12 STOCKHOLM

E-post: registrator.riksdagsforvaltningen@riksdagen.se

Omständigheter som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse för mord (2019/20:juU31) (Dnr 1050-2019/20)

Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) *tillstyrker* förslaget till lagändring.

NCK begränsar sina kommentarer till den del som avser gärning mot en närstående.

Vid påföljdsbestämning ska rätten jml 29 kap. 1 § brottsbalken bland annat ta hänsyn till försvårande omständighet. I 29 kap 2 § brottsbalken finns en exemplifiering av vad som kan vara försvårande. Uppräkningen omfattar nio sådana omständigheter. Fem av dessa förekommer ofta vid brott mot närstående och kan ha förekommit vid övergrepp innan ett mord begåtts eller som del i ett mordförlopp: stor hänsynslöshet, utnyttjande av skyddslös ställning eller svårigheter att värja sig, missbruk av särskilt förtroende eller systematisk kränkning som kan ha skett under lång tid, jmf brottet grov kvinnofridskränkning jml 4 kap 4 § a brottsbalken eller om det skadat tryggheten och tilliten till ett barn.

Vad gäller det dödliga våldet i samhället framgår av utskottets redovisning av en Brå-rapport från 2017 att en fjärdedel av de brottsdrabbade är kvinnor och att gärningspersonen vanligast är en nuvarande eller tidigare partner. NCK har utifrån sin forskning och i sin undervisning under alla år påpekat att den farligaste platsen för en kvinna är i hemmet. Dödligt våld mot en kvinna är oftast den slutliga konsekvensen av ett cykliskt förlopp med kränkningar under en längre tid. Däremot är det fel att påstå att orsakstemat är svartsjuka och separation. Separation är oftast en följd av upprepade kränkningar av kvinnan, den är ett steg för att ta sig bort från en allvarlig situation. Det är väl känt att sådana steg är riskfyllda. Brå har i flera rapporter påpekat att de vanligaste våldsmetoderna när kvinnor utsätts för dödligt våld är knivhugg och strypning, kvävning eller hängning (40 respektive 21 procent), våld med trubbigt föremål: 15 procent.

I detta ärende har professor Gun Heimer varit beslutande.
Verksamhetschef Åsa Witkowski har varit föredragande.

Uppsala, 2020-03-13

Gun Heimer
Professor/överläkare, chef
Nationellt centrum för kvinnofrid
Uppsala universitet